

obchodní a živnostenské komory v Praze ze dne 31. března 1930 a hledě k zásadě pravdivosti, ovládající rejstřík obchodní, jest rejstříkový soud toho názoru, že při posuzování otázky, zda jde v souzeném případě o obchodní dům čili nic, jest přihlížeti všeobecně jednak k velikosti konkrétního, místního rozsahu podniku (budova, místnosti, samostatná oddělení, různost druhů zboží a pod.) jednak i ke značnosti obchodní činnosti závodu. Tato abstraktní stránka jest celému podniku společná a nerozhoduje, že je snad náhodou několik budov, v nichž se obchody provozují. Neodpovídalo by tudíž skutečnému stavu věci, kdyby jako předmět podniku zapsáno bylo v sídle hlavního závodu firmy B. v Praze označení »obchodní domy«, ježto podniky v Mor. Ostravě a v Čes. Budějovicích jsou jejími filiálními (nejde tedy o sloučení, o spojení různých, několika cizích »obchodních domů«), jde v podstatě o závod jediný. Rejstříkový soud požaduje dosavadní předmět podniku za plně vyhovující a odpovídající skutečnému stavu a jest proto návrh neodůvodněný. Re k u r s n í s o u d napadené usnesení potvrdil. D ů v o d y : Ke správnému stavu věci i zákonu vyhovujícím důvodům napadeného usnesení dodává se jen ještě toto: Dodatečně provedeným šetřením bylo zjištěno, že v projednávaném případě nejde o několik samostatných obchodních domů, nějakým společenstvím spolu spojených, nýbrž o jediný podnik a jediný obchodní dům provozovaný na třech místech. Za tohoto stavu věci ovšem neodpovídá označení »obchodní domy« zásadě pravdivosti, ovládající firemní rejstřík, a nelze proto toto označení k zápisu do obchodního rejstříku pokládati za přípustné. Právem proto napadeným usnesením rejstříkový soud zamítl opověď, by jako předmět podniku byl kromě ostatních zapsaných předmětů místo obchodního domu zapsán »obchodní domy«.

Ne j v y š š í s o u d nevyhověl dovolacímu rekursu, neshledav podmíněk § 16 nesp. říz.

Čís. 10346.

Politická strana ani její výkonný výbor aniž jiná její reprezentace nejsou podmětem soukromého práva a nemohou proto s jinou osobou uzavřítí platnou smlouvu jako její zmocněnci.

(Rozh. ze dne 22. listopadu 1930, Rv I 1776/29).

Žalovaní najali v žalobcově hostinci sál pro ples zemědělského svazu (Bund der Landwirte). Ježto k plesu nedošlo, domáhal se žalobce na žalované odškodnění. P r o c e s n í s o u d p r v é s t o l i c e uznal podle žaloby, o d v o l a c í s o u d žalobu zamítl.

Ne j v y š š í s o u d zrušil napadený rozsudek a vrátil věc odvolacímu soudu, by ji znovu projednal a rozhodl.

D ů v o d y:

Odvolací soud vyhověl odvolání žalovaných a uznal, že zažalovaný nárok není po právu, jedině z důvodu, že žalovaní nemají pro tento spor pasivního oprávnění k žalobě. Ze skutkového děje žalobcem vyličeného prý jde na jevo, že žalovaní nejednali s ním vlastním jménem, nýbrž jménem a z příkazu svazu zemědělců nebo pořadatelů jeho plesu. Žalobce prý věděl, že jednají jen jako zmocněnci. Bylo-li tomu tak, má prý třetí osoba, se kterou zmocněnec zmocnitelovým jménem smlouvu uzavřel, žalobu proti zmocniteli, předpokládajíc, že zmocněnec jednal jeho jménem. Žalovaní prý nemohou býti zavázáni ze smlouvy uzavřené jménem zmocnitelovým. Schází jim pasivní oprávnění k žalobě. Než s tímto názorem nelze souhlasiti. Správně praví dovolatel, že tyto námitky proti rozsudku prvního soudu by byly odůvodněny, kdyby za žalovanými v tomto případě nestála politická strana, která není podmínkem soukromých práv. Podle stálé judikatury bývalého nejvyššího soudu vídeňského od roku 1912 i československého nejvyššího soudu není politická strana ani její výkonný výbor aniž jiná její reprezentace právním podmínkem soukromého práva. Není právnickou osobou (Gl. U. n. ř. čís. 5769, sb. n. s. čís. 5993, 7450, 7762, 7826 a sb. min. spr. čís. 791). Není-li podmínkem soukromých práv, nemůže s jinou osobou uzavřítí platnou zmocňovací smlouvu nebo jí dáti platný příkaz. Osoba, která jejím jménem a z jejího domnělého příkazu jedná, jedná na svou pěst a nabývá pro sebe práva a povinnosti. Tvrzeno jest, že v souzeném případě jednali žalovaní jménem svazu zemědělců nebo jeho plesového výboru, nikoli jménem fysické osoby, která je zmocnila nebo jim dala příkaz jednati. Nechtěli-li založiti pro sebe práva a závazky, měli při jednání oznámit, za kterou osobu jednají. Nebylo žalobcovou povinností po tom pátrati. Není-li svaz nebo jeho plesový výbor podmínkem soukromých práv, nemůže se žalobce na něm domáhati splnění smlouvy nebo odškodnění pro nesplnění, nýbrž na osobách, které pro něho smlouvu uzavřely nebo zrušily. To jsou v souzeném případě podle žalobce žalovaní. Mají tudíž pasivní oprávnění ke sporu. Právní posouzení věci odvolacím soudem je v tomto bodu nesprávné a dovolání jest odůvodněno.

Čís. 10347.

Bylo-li při mimosoudním vyrovnaní ujednáno, že jest podmínkou ujednání, by k němu přistoupili všichni věřitelé bez výhrady, a že, kdyby snad někteří věřitelé činili obtíže, pozbývá ujednání platnosti a ten, kdo přijal plnění, jest je povinen vrátiti, nastala tím, že jeden z věřitelů trval na úplném zaplacení, povinnost příjemce plnění vrátiti, co obdržel. Lhostejno, že nesouhlasivší věřitel před vynesením rozsudku prvé stolice o žalobě na vrácení konečně přece jen k vyrovnaní přistoupil.

(Rozh. ze dne 22. listopadu 1930, Rv I 1959/29).